1960'lı yılların üniversitelerinde özellikle bu onyılın ikinci yarısında yaygın kullanılan bir belirlemeydi. Çok konuşan ama günün şartlarının izin verdiğinin ötesinde muhalif görünmemeye dikkat eden, herhangi bir pratiğe katılmayan öğretim üyeleri için kullanılırdı. Bu insanların tamamına yakını marksist görüşü savunurdu ama hepsi bu kadar… Sosyalizm, işçi sınıfı gibi sözler edip üstüne bir de SSCB'yi savunuyorsanız –o yıllarda Mao da olabilirdi- bu kadarı yeterliydi.

12 Mart 1971 darbesinin ardından bu insanlar tahmin edilebileceği gibi tümüyle sessizleşti. Kuşkusuz yine marksisttiler ama bu sefer kampusta sessiz Marksistler olmuşlardı.

O yılların bazı sağcı öğretim üyelerinin bile şimdiki bazı sosyalist öğretim üyelerine göre daha kişilikli insanlar olduklarını, bilime gerçekten değer verdiklerini söylemek mümkündür. Üniversitelerden çok sayıda öğretim üyesi KHK ile ihraç edildi, bir bölümü ülke dışına çıktı, daha büyük bir bölümü ülke içinde zor şartlar altında hayatını sürdürmeye çalışıyor. Üniversitelerde sesini çıkarmadan oturan ve bir bölümü mutlaka sosyalist ya da marksist öğretim üyesinden ise herhangi bir tepki görülmüyor. Bırakın meslektaşlarıyla dayanışmayı üniversite olmak özelliğini kaybetmiş, dershaneye dönmüş eğitim kuruluşlarındaki duruma karşı bile seslerini çıkarmıyorlar. Maaşını al, rahatına bak, marksist ol!

Binali Yıldırım'ın dediği gibi, "Uyumlu ol, rahat et."

Bu kadar işte!

1967'de ODTÜ'ye girdiğimde amacım üniversitede kalmaktı ama üçüncü sınıfta o dönemin öğretim üyelerini yakından tanıyınca bu amaçtan vazgeçmiştim. Alanlarında şimdikilerle karşılaştırılamayacak kadar iyi olan ama sosyal konularda bir çocuğun kavrayışına bile sahip olmayan insanlardı.

Az sayıda başka örnek de vardı. Mesela bir dönem teknik olmayan seçmeli ders kapsamında ders aldığım Nejat Erder. Daha sonra üniversiteden ayrılıp Dünya Bankası'nda çalışacaktı… Sosyalist bir insan bu kuruluşta nasıl çalışır, bunu o zaman da anlamamıştım.

Fizikçilerden Cavit Gürsoy ve Feza Gürsey de sayılmalıdır.

Başka üniversitelerde de farklı alanlarda benzerleri vardı mesela Mübeccel Kıray ve Oya Baydar gibi…

O dönemin sağcı öğretim üyeleri ikiye ayrılırdı: konusunu bile doğru dürüst bilmeyenlerle, alanında iyi olanlar…

İsimlerle örnek vereyim daha iyi olur.

Okuduğum kimya bölümü başkanı Prof. Bahattin Baysal idi. Bölümü bitirdiğimde bana "Bu bölümden git, burada sana yüksek lisans yaptırmazlar" denildi. Ben de yeni kurulan Teorik Kimya bölümüne geçmek için başvuru yaptım. Bir öğrencinin bölüm değiştirmesi olay oldu. Baysal kendi bölümünden ayrı kurulan bu bölümden hoşlanmıyordu ve öğrenci göndermek istemiyordu. Diğer bölüm ise öğrenci bulmaya çalışıyordu. Kendi aralarında yaptıkları olaylı bir toplantı sonucunda bölüm değiştirdim.

Bahattin Baysal, Oktay Sinanoğlu'nun kurucusu olduğu bölümün 1972'deki başkanı Timur Halıcıoğlu'na, "Engin orada kiminle çalışacak? İskender Öksüz ile… Bunların anlaşması mümkün değildir." Demiş.

Aslında adam haklı. Gerçi ben bölümü bitirmeden önce İskender Öksüz'den iki ders almıştım ve yüksek notla geçmiştim ama adam haklıydı.

Öksüz MHP'liydi. Bu partiye o dönem yaklaşık bir memur maaşı olan 600 TL bağış yapmış, bağışı alan kişi de acemi olduğundan olsa gerek isimli makbuz yazmış ve bu makbuz da

1970'te ODTÜ yurtlarında kalan Deniz Gezmiş tarafından yakalanmıştı.

Deniz Gezmiş bölüme gelip İskender Öksüz'e birkaç yumruk atar.

Ben de bu adamda yüksek lisans tezi yazacağım!

Bölüme geçtikten sonra beni çağırdı.

"Sen nasıl Dev-Gençlisin? Ben seni parlak bir öğrenci olarak hatırlıyorum…"

"Devrimciler derslere girdikleri zaman parlak öğrencidirler" demiştim ben de…

Daha sonra bölüm başkanı beni çağırdı ve "Burada politik görüşlerin nedeniyle hiçbir ayrıcalıklı yaklaşımla karşılaşmayacaksın" dedi.

Ben de zaten başka bir şey istemiyordum.

İskender Öksüz, Deniz Gezmiş ile ilgili olaydan hiç söz etmeyecekti.

İkinci eşini hatırlarım: MHP'nin tanınmış yazarlarından Emine Işınsu.

Işın ve su, fizik ve kimya ya da teorik kimya. Eşinin soyadını çok severdi!

Bölümde spektroskopi hocası Fuat Bayrakçeken'di. Adam ABD'de üniversite bitirmiş ve yüksek

lisans yaptıktan sonra ODTÜ'ye gelmişti. Doktora tezinin konusu ışık kimyası idi. Doktora jürisi spektroskopi bilmediği için "Işığın kimyası olmaz, fiziği olur" demiş ama konuyu da bilmediği için adamı İngilizceden bırakmıştı!

Bayrakçeken sağcıydı, bırakanlar da sağcıydı, "Hepsi aptal bunların" derdi.

Bu adam 12 Eylül 1980 sonrasında ODTÜ'den bazı öğretim üyeleri istifa edip ayrılınca gönüllü idari görevler üstlenecek birisiydi.

Verdiği seminere katılım zorunluluğu vardı ama bana "Anlatacaklarımı biliyorsun. Başka işlerin vardır, git onları yap" derdi.

Yüksek lisans tezini yazdım ama içinde zerre kadar heves kalmamıştı ve bir an önce buradan gitmek istiyordum. Yıl 1974, Türkiye Devriminin Acil Sorunları'nı yazmaya başlıyorum ve hem bunu yaz, hem yeni kurulan örgütün pratik işleriyle uğraş ve hem de doktora yap; bunların birlikte yürümesi mümkün de değildi…

Üniversiteyi bitirirken özellikle 1970'ten başlayarak çok sayıda pratik görev üstlenmiştim ama derslerde zorlandığımı söyleyemem… Ne var ki doktora öğrencileri seçilmiş kişilerdi ve bunlarla birlikte çalışacak isem, bütün kafayı buraya vermek gerekiyordu.

Yüksek lisans yaparken çalışıyordum, Hacettepe Üniversitesi Çocuk Biyokimya'da iyi para kazanıyordum.

Bursa ihtiyacım yoktu. ABD'ye gidip doktorayı orada yapabilirdim, teklif de edildi ama istemiyordum. Bu ortamdan gitmek istiyordum.

Bu insanlar –Oktay Sinanoğlu gibi- bilime değer veren sağcılardı.

Kendisine marksist deyince bilimsel olduğunu sanan tiplerden oldukça ilerideydiler…